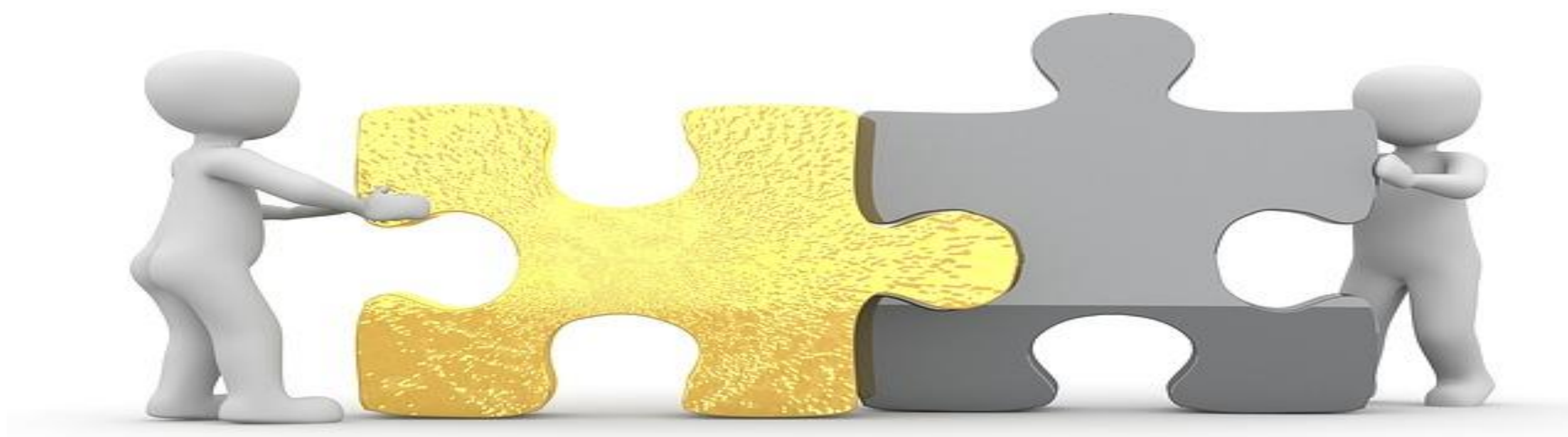
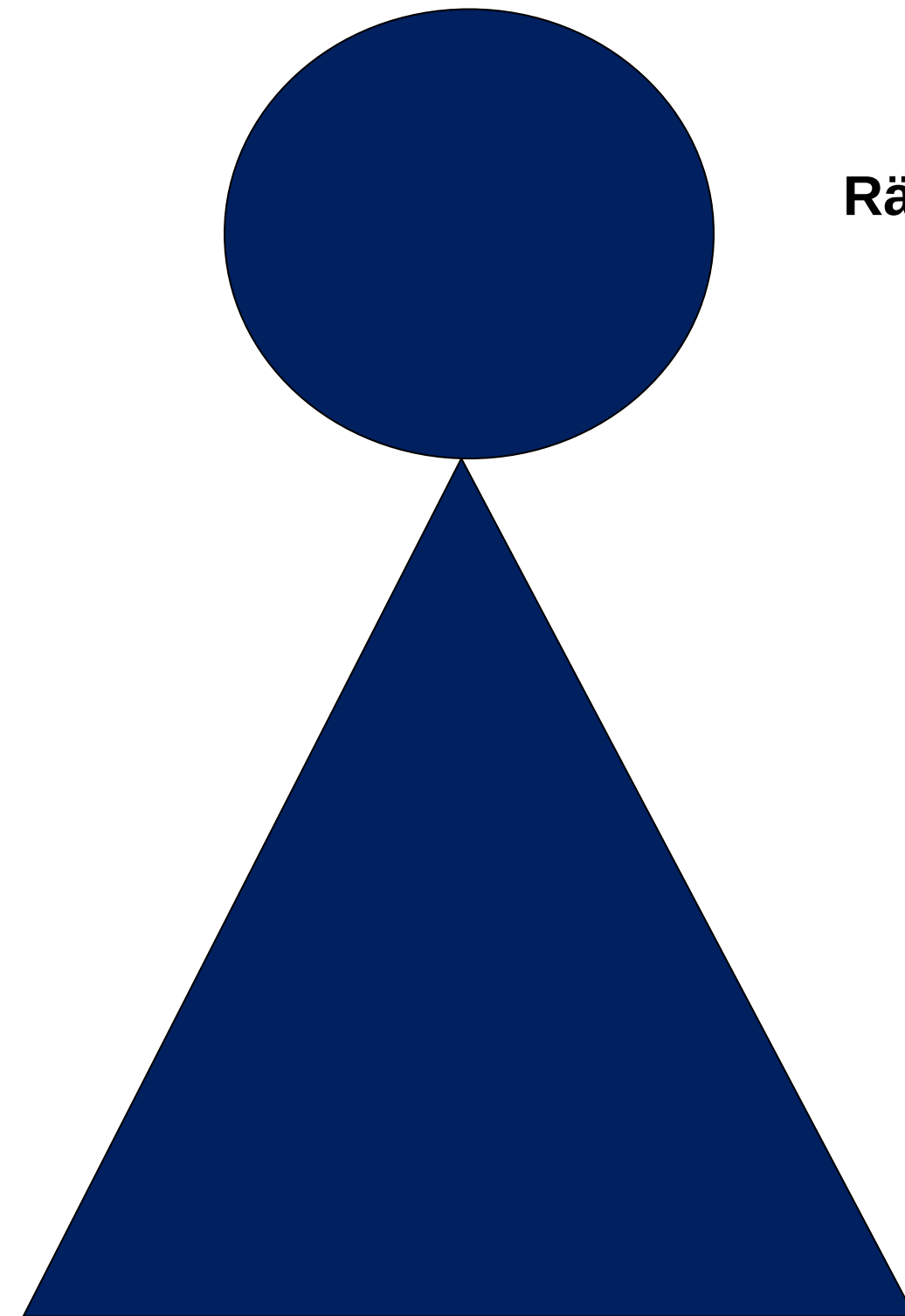

Hedersrelaterat våld och förtryck

Petra Blom
Länsstyrelsen Södermanland
petra.blom@lansstyrelsen.se

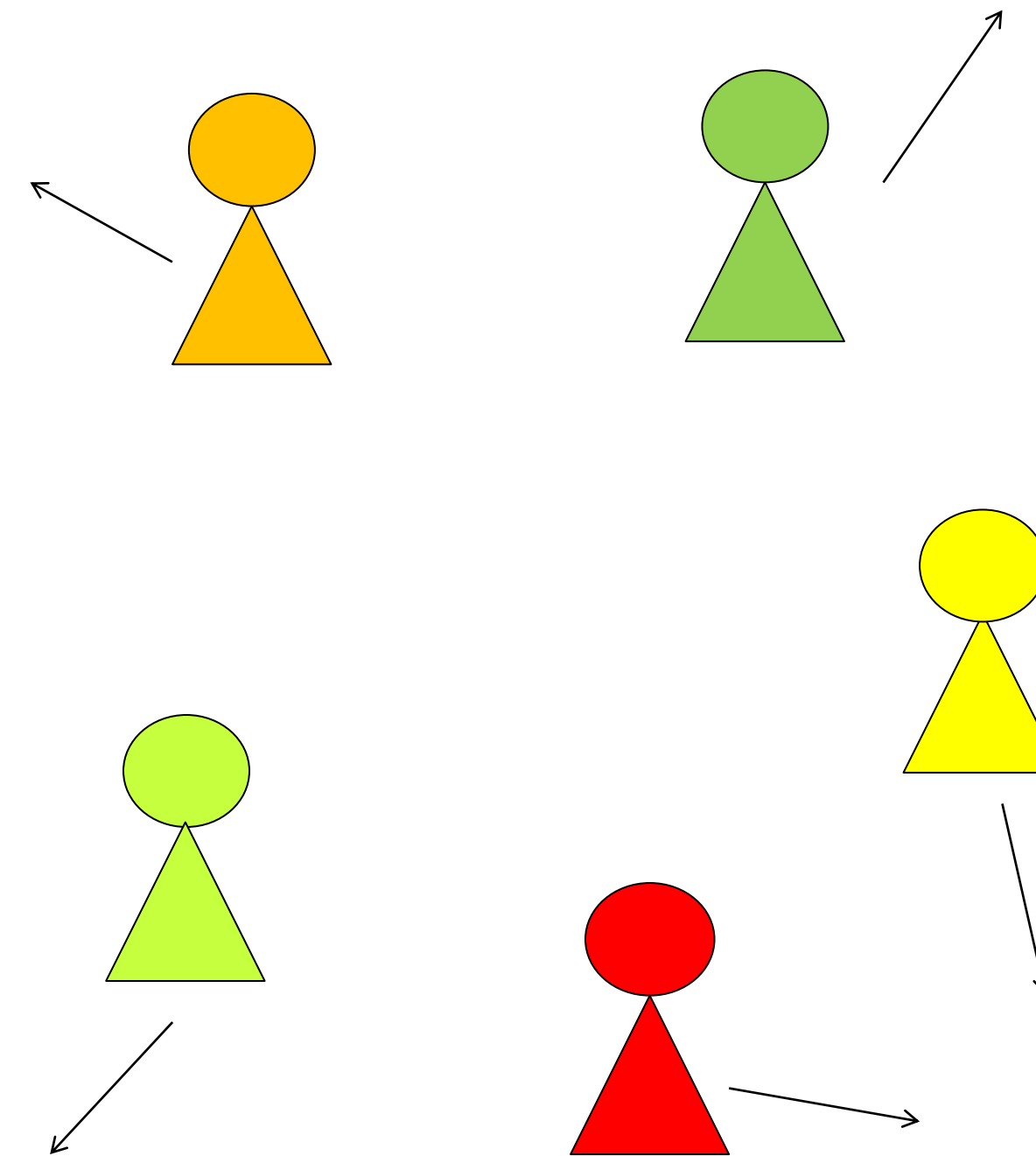
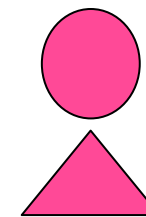

**Tydlig, organiserad,
samarbetsvillig, familjekropp**

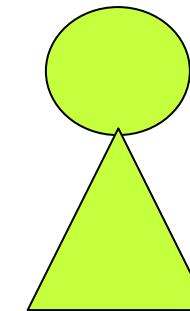
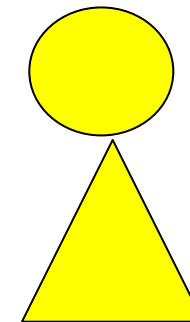
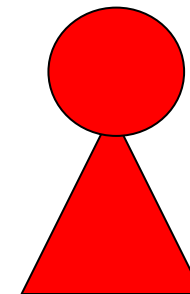
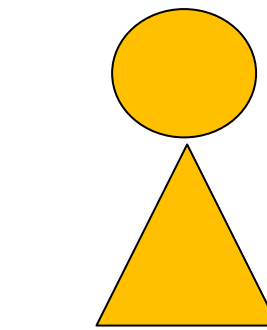
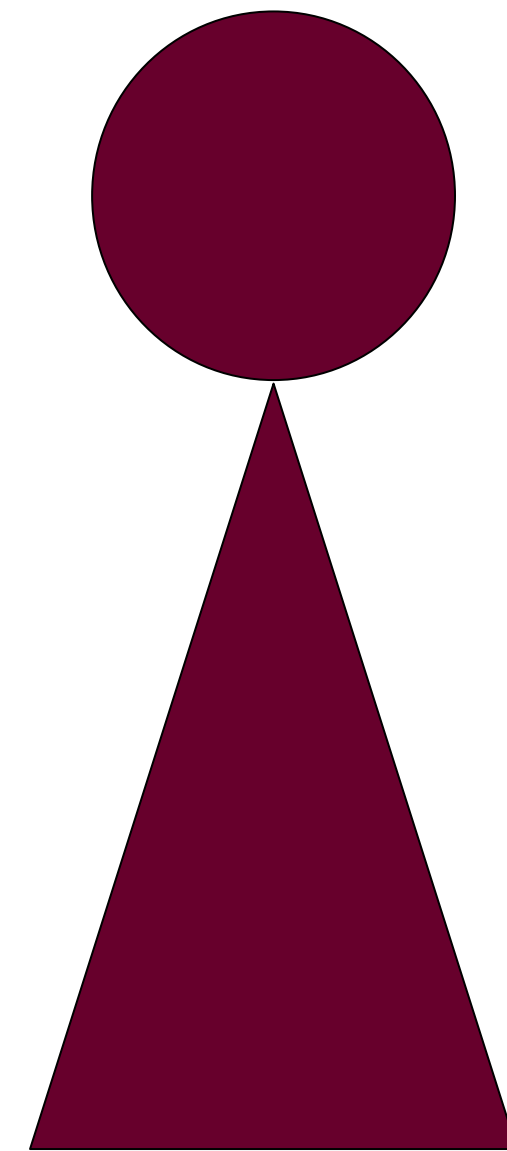
**Otydliga, spretiga, rädda, stuprörstänkande, prestigefyllda
myndighetskroppar**

**Rädd, ambivalent
Icke
trovärdig
ungdom**

Målet med samverkan

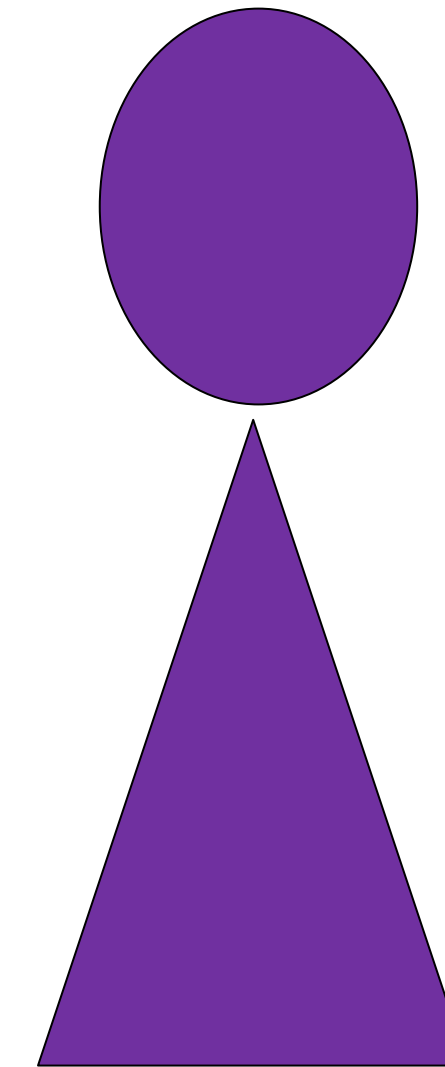
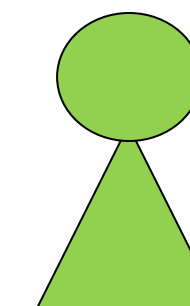
Familjen har sina strategier, men...

Det finns myndigheter
som bedömer och
klarar av att skydda
den unge

- Fysiskt
- Psykiskt
- Socialt

Tillsammans skapar
de känslan av en
skyddsmur gentemot
förövarna

Genom att komma tillbaka till sin egen känsla får föräldrarna större förmåga att få syn på sitt eget föräldraskap och insikter om vad de vill göra annorlunda för sina barn.

Utan att ställa sig dessa frågor är det lätt att oreflekterat göra med sina egna barn som en själv blev uppfostrad.

Pedagog på öppen förskola (HRV projekt)

”Det är inte frågan som gör ont det är våldet.”

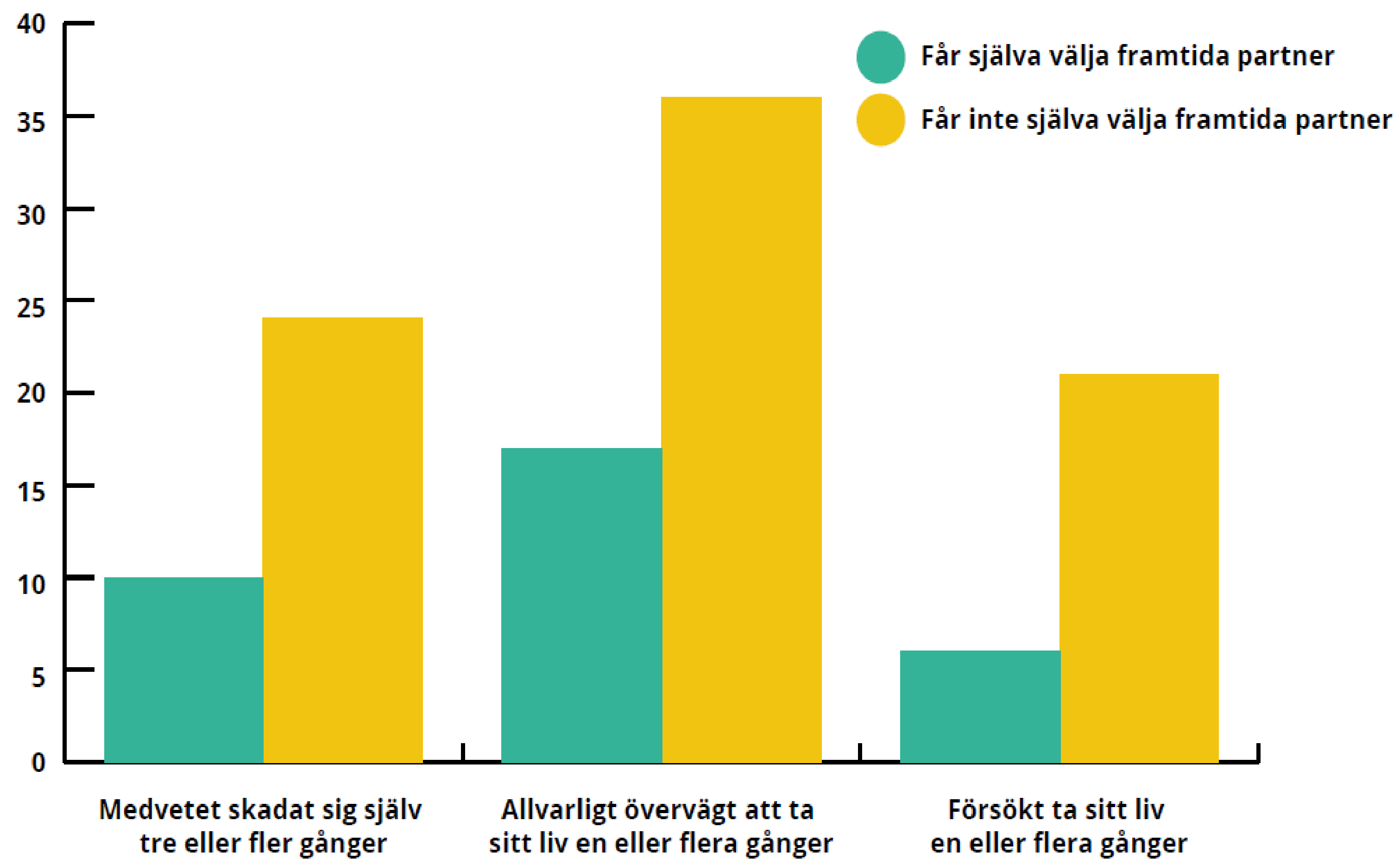
Sambandet mellan barnmisshandel och att inte få välja sin framtida partner en studie från Stiftelsen Allmänna Barnhuset, 2018

	Får själva välja framtida partner	Får inte själva välja
Blivit dragen i håret eller i örat	13%	34%
Klappats till med handen	14%	44%
Blivit kraftigt slagen med hand eller knytnäve	4%	21%
Blivit sparkad	3%	25%
Blivit bränd eller skållad med het vätska	0.5%	10%
Blivit klämd över strupen/ halsen	3%	16%
Blivit slagen med käpp, skärp, linjal	4%	28%
Blivit hotad med kniv eller skjutvapen	2%	15%
Blivit skadad med kniv eller skjutvapen	1%	9%

FIGUR 3. *Hälsokonsekvenser – psykosomatiska besvär och allmänt mående.*

FIGUR 4. *Självskadebeteende, suicidtankar och suicidförsök.*

Lärarhandledning

Till filmen har denna lärarhandledning tagits fram med syfte att:

- vara ett stöd till lärare i samtalet med eleverna efter filmen
- skapa förutsättningar för ett gemensamt förhållningssätt genom diskussioner
- visa hur skolan kan arbeta med frågorna

1. Hedersrelaterat våld och förtryck
2. Förberedelse
3. Att arbeta med hedersrelaterat våld och förtryck på skolan
4. Att vara uppmärksam på
5. Det konkreta arbetet i klassrummet
6. Vid oro för att en elev far illa

Lärarhandledning till informationsfilmen
Det är mitt liv
- om våld mot barn som inte får bestämma över sitt eget liv

NATIONELLA
KOMPETENSTEAMET
LÄRSÄTT HJÄLPSÄTT ÖSTERSÖTLAND

Svenska
Allmänna Läroplaner

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

HBTQI- personer, en särskilt utsatt grupp för hedersrelaterat våld och förtryck eftersom något annat än heterosexualitet är otänkbart

De kan själva känna skuld och skam över sin sexualitet

Vänder sig till läkare, psykologer för att "bota"

Anlitar religiös företrädare för att göra personen fri från sin felaktiga sexualitet eller könsidentitet

Ska omvandlas till heterosexuella genom äktenskap, tvångsäktenskap

Uppfostringsresor

Regeringen har gett MUCF uppdrag att kartlägga och sammanställa kunskapen om omvandelseterapi (dnr A2020/01669/MRB)

Regeringen betonar i sitt beslut att det är **oacceptabelt** att unga hbtqi-personer utsätts för tvång eller olika slags påtryckningar för att dölja sin sexualitet eller könsidentitet.

Regeringen påpekar också att det är brottsligt att tvinga någon till så kallad omvandelseterapi och att detta redan i nuläget kan bestraffas som till exempel olaga tvång. Det kan också **bli frågan om straffskärpning** om ett motiv för brottet har varit att **bevara eller återupprätta heder**.

Så kallad **omvandelseterapi får inte förekomma inom hälso- och sjukvården**, eftersom all behandling ska utgå från ett medicinskt behov.

Det saknas kunskap om förekomsten av så kallad omvandelseterapi både i Sverige och internationellt.

Regeringen betonar att **”för barn och unga kan stödet i identitetsutvecklingen vara avgörande för självkänslan och den psykiska hälsan i allmänhet”**

Barn med intellektuell funktionsnedsättning är särskilt utsatta

- utsattheten beror på att personen ofta är i beroendeställning till den eller de som utövar våldet
- barn med intellektuell funktionsnedsättning kan ha en annan referensram kring vad som är önskvärd eller acceptabel
- fokus ligger på bevarandet av flickans oskuld
- gäller även för barn med funktionsnedsättning

Passivt våld mot barn med intellektuell funktionsnedsättning kan utgöras av:

att inte bistå barnet med hjälp så att de kan få träffa vänner

att inte få delta i fritidsaktiviteter

att inte ha tillgång till LSS-insatser

passivt våld kan också utgöras av att barn inte får sin medicin

barnens liv blir begränsade och deras rättigheter blir inte tillgodosedda!

vilseledande äktenskap innebär att man förmår en person med intellektuell funktionsnedsättning att tacka ja till att gifta sig utan att individen förstår vad det innebär.

personen lockas med konkreta saker som exempelvis den stora bröllopfesten, paket och den fina brudklänningen.

genom äktenskapet anses man bli "normal" inom en hederskontext.

Oskuldskravet består av två dimensioner; den "fysiska oskulden" och den "sociala oskulden"

Fysisk oskuldsnorm

- "Mödomshinnan"
- Blod på bröllopsnatten
- Könstympling

Social oskuldsnorm

- Tid och rum sexualiseras
- Upplevelser och aktiviteter sexualiseras
- Könsegraderade principer

Oskuldsintyg

Hälso- och sjukvården kan komma i kontakt med flickor och kvinnor som inför ett bröllop oroar sig för att det inte ska märkas att de är oskulder.

Kravet handlar om att flickor och kvinnor ska vara oskulder när de gifter sig.

Flickan är en "förseglad vara" som väntar på att öppnas och nyttjas av hennes rättmätige ägare, det vill säga hennes framtida make

Även om hälso- och sjukvården inte kan tillmötesgå det flickorna önskar när de söker hjälp, det vill säga att få ett "oskuldsintyg" är det viktigt att det finns en förståelse för denna specifika problematik."

Ställ frågor utifrån en hederskontext!

Oskuldsintyg

Bakom oskuldsintygen och flickornas oro döljer sig oftast systematiska kränkningar där övergreppen kan handla om:

hot om våld, våld
misshandel
barn- och tvångsäktenskap
könsstympning

Att be om ett oskuldintyg är bara toppen av ett isberg.

Könsstympning

Könsstympning har som syfte att genom ett fysiskt övergrepp på flickor kontrollera deras kroppar och begränsa deras sexualitet.

Ytterst handlar det om att se till att kvinnan bevarar sin oskuld tills hon gifter sig.

Familjens heder beror på kontrollen av kvinnors och flickors sexualitet.

Uttryck för HRV

Könsstympning är en form av grov misshandel, ett övergrepp mot flickor och kvinnor och en kränkning av flickors och kvinnors rättigheter (Socialstyrelsen 2016).

Könsstympning ses ofta som en nödvändighet i vissa kulturer och sammanhang för äktenskap, ingreppet ska bevara flickans oskuld innan giftermålet.

Det är ett sätt att kontrollera flickors och kvinnors sexualitet och ses som ett uttryck för hedersrelaterat våld och förtryck (UNICEF, 2017).

Varför könsstympas flickor?

Traditionen finns för att kontrollera flickors och kvinnors sexualitet

Det kan till exempel vara svårt att bli gift om man inte genomgått en könsstympling

För att bli socialt accepterad, socialt tryck

För att skydda familjens heder

Är du inte könsstympad är du inte ren

WHO klassificering av könsstympning

Typ I. Förhuden på klitoris tas bort och ibland även hela eller delar av klitoris (majoriteten av alla könsstympade utsätts för den här typen).

Typ II. Klitoris skärs bort samt delar av eller hela inre blygdläpparna.

Typ III. Infibulation/ faraoniska, förminskning av den vaginala öppningen genom att alla yttre könsdelar är bortskurna och vävnaden sys ihop så endast ett litet hål lämnas öppet för att låta urin och mensblod passera. (ca 10-15 % av alla könsstympade har utsatts för och den här typen).

Typ IV. Innefattar alla andra skadliga ingrepp på de kvinnliga genitalierna, exempelvis prickning, snittning, skrapning.

En flicka som till sommaren fyller 18 år har haft kontakt med ungdomshälsan. Är enligt traditionen könsstympad och ihopsydd. Hon berättar att man tagit bort klitoris och lite till. Har ibland besvärligt vid menstruation och har mycket ont. Det tar längre tid att kissa, men det fungerar ändå ganska bra enligt henne själv.

Har fått smärtstillande tabletter att ta vid behov från ungdomshälsan, men vill inte i nuläget ha hjälp med att öppna underlivet. Det vill hon vänta med.

Har en väninna som nyligen har fått tvillingar som också är könsstympad och verkar insatt i risker osv. Hon vill vänta med att öppna tills hon träffat sin blivande man och om han tycker att det är ok i sådana fall öppna, men inte tidigare för att kunna visa att hon ej har varit med någon annan man.

Det är viktigt att hon kan bevisa att hon är oskuld, hon är annars rädd för vad som kan hända.

- Hur skulle du hantera detta?
- Ge förslag på åtgärder/lösningar!
- Hur resonerar du utifrån ett hedersperspektiv?

”Du måste omskäras för att inte skämmas, för att inte skada familjens heder.”

”Oskulden måste skyddas för familjens ära.”

”Det är en symbol för landet du kommer ifrån. Det ger en känsla av tillhörighet.”

”Om din dotter inte är omskuren är hon inte ren. Därför måste du, även om du inte vill, för familjens skull.”

Isman, E., Ekeus, C., Berggren, V. (2013), *Perceptions and experiences of female genital mutilation after immigration to Sweden. Sexual and Reproductive Health care.*

- **Öppningsoperation ska erbjudas vid:**

- a) obstetriska komplikationer (graviditet, förlossning, tiden efter förlossning)
- b) urologiska komplikationer
- c) före eller under förlossning

- **Kognitiv beteendeterapi** bör övervägas till de som lider av ångest, depression eller PTSD efter könsstympning.

- **Sexualrådgivning** rekommenderas för att förhindra eller vid behandling av dysfunktion bland könsstympade flickor och kvinnor.

- **Information och utbildning**

Bör ges till flickor och kvinnor som lever med någon form av könsstympning. Hälsoinformation om öppningsoperation bör ges vid typ 111.

Vårdgivare har ansvaret att förmedla information som är riktigt och tydligt, genom att **använda ett språk och metoder som kan förstås av målgruppen.**

Tack för att ni lyssnade!

petra.blom@lansstyrelsen.se

